

Przedmiotowe zasady oceniania z języka polskiego

I. Ogólne zasady oceniania z języka polskiego

1. Prace klasowe, sprawdziany i dyktanda są zapowiadane z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem.
2. Uczeń ma co najmniej tydzień na napisanie wypracowania zadanego do domu oraz nauczenie się wiersza na pamięć.
3. Oceny śródroczne i roczne nie są średnią arytmetyczną wszystkich ocen, ale wynikają z ważności ocen uzyskiwanych przez ucznia w trakcie semestru i roku szkolnego. Oceny za poszczególne aktywności mają następującą wagę:
  - prace klasowe i wypracowania (dłuższe formy wypowiedzi pisemnej) – 5,
  - sprawdziany, dyktanda i krótkie wypowiedzi pisemne – 4,
  - kartkówki i testy – 3,
  - odpowiedź ustna i recytacja – 2,
  - głośne czytanie, aktywność, zadanie – 1.
4. Oceny śródroczne i roczne wystawiane są zgodnie z Wewnątrzszkolnymi Zasadami Oceniania.

II. Sposoby sprawdzania osiągnięć uczniów i ich częstotliwość:

1. Prace klasowe – 1-2 w półroczu
2. Wypracowania i krótkie wypowiedzi pisemne – co najmniej 1 w półroczu
3. Sprawdziany – co najmniej 1 w półroczu
4. Dyktanda – co najmniej 1 w półroczu
5. Kartkówki – co najmniej 2 w półroczu
6. Testy – co najmniej 2 w półroczu
7. Odpowiedź ustna – co najmniej 1 w półroczu
8. Recytacja – co najmniej 1 w półroczu
9. Głośne czytanie – co najmniej 1 w półroczu
10. Aktywność, zadanie – co najmniej 2 oceny w półroczu

IV. Kryteria oceniania

1. Kryteria oceniania prac klasowych, sprawdzianów, testów, dyktand, kartkówek:

ocena celująca (6): 100% punktów możliwych do zdobycia;

ocena bardzo dobra (5): 90–99% punktów możliwych do zdobycia;

ocena dobra (4): 70–89% punktów;

ocena dostateczny (3): 50–69% punktów;

ocena dopuszczająca (2): 30–49% punktów;

ocena niedostateczna (1): 29% punktów i mniej.

2. Kryteria oceniania wypracowań (dłuższych form wypowiedzi pisemnej):

- treść (realizacja tematu) od 0 do 3 punktów,
- styl od 0 do 1 p.,
- język od 0 do 1 p.,
- ortografia od 0 do 1 p.,
- interpunkcja od 0 do 1 p.,
- estetyka od 0 do 1 p.

Ocena niedostateczna: 0-2 p.

Ocena dopuszczająca: 3 p.

Ocena dostateczna: 4-5 p.

Ocena dobra: 6-7 p.

Ocena bardzo dobra: 8 p.

Ocena celująca: 8 p., praca bezbłędna

Szczegółowe kryteria oceniania realizacji tematu w poszczególnych formach wypowiedzi:

Opowiadanie:

3 p. - Uczeń: konsekwentnie tworzy świat przedstawiony z różnorodnych elementów, uplastycznia je; układa wydarzenia w logicznym porządku, zachowując ciąg przyczynowo-skutkowy; konsekwentnie posługuje się wybraną formą narracji; dynamizuje akcję; urozmaica wypowiedź.

2 p. - Uczeń: tworzy świat przedstawiony, ale niekonsekwentnie LUB nie uplastycznia go; LUB nie układa wydarzeń w logicznym porządku; LUB niekonsekwentnie posługuje się wybraną formą narracji; LUB nie dynamizuje akcji.

1 p. - Uczeń: tworzy świat przedstawiony, ale informacje o jego elementach są ogólnikowe; niekonsekwentnie stosuje wybraną formę narracji; tworzy tekst w większości uporządkowany.

0 p. - Uczeń pisze pracę na inny temat lub w innej formie.

List:

3 p. - Uczeń: pisze wypowiedź, zachowując formalne wyróżniki listu; określa cel listu i tworzy wypowiedź rozwiniętą, bogatą treściowo; stosuje zwroty do adresata dostosowane do sytuacji komunikacyjnej; zaczyna i kończy list właściwymi zwrotami grzecznościowymi; zachowuje układ graficzny odpowiedni dla listu.

2 p. - Uczeń: pisze wypowiedź, pomijając niektóre formalne wyróżniki listu; określa cel listu, ale nie tworzy wypowiedzi rozwiniętej; LUB nie stosuje zwrotów do adresata dostosowanych do sytuacji komunikacyjnej; LUB nie zaczyna i nie kończy listu właściwymi zwrotami grzecznościowymi; LUB nie zachowuje układu graficznego odpowiedniego dla listu.

1 p. - Uczeń: pisze wypowiedź, pomijając niektóre formalne wyróżniki listu; określa cel listu; stosuje zwroty do adresata odpowiednie do oficjalnej sytuacji komunikacyjnej.

0 p. - Uczeń pisze pracę na inny temat lub w innej formie.

Sprawozdanie:

3 p. - Uczeń: podaje informacje o czasie, miejscu, celu, przebiegu oraz uczestnikach relacjonowanego zdarzenia; prezentuje wydarzenia w kolejności chronologicznej; używa czasowników w czasie przeszłym i wykorzystuje słownictwo oddające relacje czasowe; logicznie i spójnie wiąże poszczególne części pracy.

2 p. - Uczeń: podaje informacje o czasie, miejscu, celu, przebiegu oraz uczestnikach relacjonowanego zdarzenia; prezentuje wydarzenia w kolejności chronologicznej, ale nie używa czasowników w czasie przeszłym; LUB nie wykorzystuje słownictwa oddającego relacje czasowe; tworzy tekst w większości uporządkowany.

1 p. - Uczeń: pomija większość informacji dotyczących relacjonowanego zdarzenia; niekonsekwentnie stosuje formy gramatyczne czasowników; zachowuje spójność w części pracy.

0 p. - Uczeń pisze pracę na inny temat lub w innej formie.

Opis:

3 p. - Uczeń: szczegółowo przedstawia obiekt opisu, np. opisuje postać; wyodrębnia i nazywa reprezentatywne elementy obiektu; wyraża swój stosunek do przedmiotu opisu pośrednio lub bezpośrednio; logicznie i spójnie wiąże poszczególne części pracy.

2 p. - Uczeń: ogólnie przedstawia obiekt opisu, np. opisuje postać; wyodrębnia i nazywa wybrane elementy obiektu; nie wyraża swojego stosunku do przedmiotu opisu; LUB nie tworzy tekstu spójnego.

1 p. - Uczeń: przedstawia tylko wybrane elementy obiektu opisu; zachowuje spójność w części pracy; tworzy pracę ubogą treściowo.

0 p. - Uczeń pisze pracę na inny temat lub w innej formie.

Charakterystyka:

3 p. - Uczeń: pisze charakterystykę postaci wskazanej w temacie; szeroko prezentuje postać, dokładnie opisuje cechy zewnętrzne postaci; prezentuje osobowość postaci; ukazuje różnorodne zależności między cechami i postępowaniem postaci; ocenia postać i uzasadnia swoją opinię.

2 p. - Uczeń: prezentuje postać, opisuje cechy zewnętrzne postaci; prezentuje niektóre cechy osobowości postaci i sygnalizuje zależność między cechami i postępowaniem postaci; ocenia postać

1 p. - Uczeń: podejmuje próby napisania charakterystyki postaci wskazanej w temacie; podaje wybrane informacje o postaci; nazywa pojedyncze cechy osobowości.

0 p. - Uczeń pisze pracę na inny temat lub w innej formie.

Kryteria oceniania stylu, języka, ortografii, interpunkcji i estetyki są wspólne dla wszystkich wymienionych form wypowiedzi:

Styl:

1 p. - Styl konsekwentny, dostosowany do formy wypowiedzi.

0 p. - Styl niekonsekwentny lub niedostosowany do formy wypowiedzi.

Język:

1 p. - Dopuszczalne 4 błędy (fleksyjne, składniowe, leksykalne, frazeologiczne).

0 p. - Więcej niż 4 błędy (fleksyjne, składniowe, leksykalne, frazeologiczne).

Ortografia:

1 p. - Dopuszczalne 2 błędy.

0 p. - Więcej niż 2 błędy.

Interpunkcja:

1 p. - Dopuszczalne 3 błędy.

0 p. - Więcej niż 3 błędy.

Estetyka i układ graficzny:

1 p. – Praca napisana starannie, czytelna, podzielona na akapity, zachowane marginesy.

0 p. – Praca napisana niestarannie, nieczytelna, liczne skreślenia, brak podziału na akapity.

Uczniowie ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się:

Za błędy ortograficzne w przypadku uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się uznaje się: –

- błędy w zapisie wyrazów z u – ó, ż – rz, h – ch,
- łamanie zasady pisania wielką literą na początku zdania.

Pozostałe błędy w pisowni zalicza się do błędów graficznych:

- dodawanie, opuszczanie, przestawianie liter, sylab lub całych wyrazów,
- mylenie liter,
- ominięcie drobnych elementów graficznych, w tym oznaczania miękkości nad literami, kropek, „ogonków” przy literach ą lub ę i kreski (wężyka) przy literach ó, t lub ł,
- błędy dotyczące podziału wyrazu,
- utratę dźwięczności.

3. Kryteria oceniania krótkich form wypowiedzi pisemnej (dedykacja, zaproszenie, podziękowanie, ogłoszenie, życzenia):

Realizacja tematu (treść):

2 p. – Wypowiedź w pełni zgodna z poleceniem, zawierająca wszystkie charakterystyczne elementy danej formy wypowiedzi.

1 p. – Wypowiedź zgodna z poleceniem, brak 1 elementu charakterystycznego dla danej formy wypowiedzi, np. wskazania odbiorcy lub nadawcy, pominięcie miejsca lub daty w zaproszeniu czy ogłoszeniu.

Styl:

1 p. - Styl konsekwentny, dostosowany do formy wypowiedzi (zastosowanie środków językowych odpowiednich do sytuacji, zgodnych z zasadami grzeczności)

0 p. - Styl niekonsekwentny lub niedostosowany do formy wypowiedzi.

Kompozycja:

1 p. - Odpowiednie graficzne rozplanowanie tekstu.

0 p. – Brak graficznego rozplanowania tekstu.

Język:

1 p. - Dopuszczalne 2 błędy (fleksyjne, składniowe, leksykalne, frazeologiczne).

0 p. - Więcej niż 2 błędy (fleksyjne, składniowe, leksykalne, frazeologiczne).

Ortografia i interpunkcja:

1 p. - Dopuszczalne 3 błędy.

0 p. - Więcej niż 3 błędy.

Ocena niedostateczna: 0-1 p.

Ocena dopuszczająca: 2 p.

Ocena dostateczna: 3-4 p.

Ocena dobra: 5 p.

Ocena bardzo dobra: 6 p.

Ocena celująca: 6 p., praca bezbłędna

4. Kryteria oceniania wypowiedzi ustnych:

- poprawność merytoryczna,
- poprawność językowa.

Ocena niedostateczna (1): uczeń mówi nie na temat.

Ocena dopuszczająca (2):

- uczeń wypowiada się krótko, chaotycznie,
- ma problem z odpowiedzią na temat,
- nie panuje nad potokiem składniowym,
- nie dysponuje dużym zasobem słownictwa,
- używa języka odbiegającego od norm,
- mówi niewyraźnie, cicho, w sposób niezrozumiały dla odbiorcy;

dostateczna (3):

- uczeń wypowiada się, starając się zachować wymaganą formę wypowiedzi,
- mówi krótko, na temat, nie wyczerpuje omawianych zagadnień,
- zachowuje poprawny szyk wyrazów, występują błędy składniowe,
- dobierając słowa, stara się unikać powtórzeń,
- stara się rozwijać umiejętności językowe,
- stara się mówić tak, by nawiązać kontakt z odbiorcą;

dobra (4):

- wypowiedzi ustne dotyczą zadawanych pytań, poleceń,
- uczeń mówi na temat,
- popełnia nieliczne błędy składniowe,
- mówi płynnie, bez powtórzeń,
- dba o kulturę języka,
- mówi głośno, wyraźnie, nawiązuje kontakt z odbiorcą;

bardzo dobra (5):

- uczeń swobodnie posługuje się różnymi formami wypowiedzi,
- mówi na temat, wyczerpująco,
- buduje zdania poprawne pod względem składniowym,
- mówi płynnie, ciekawie, dobierając zróżnicowane słownictwo stosowne do tematu,
- świadomie rozwija swe umiejętności językowe,
- mówi głośno, wyraźnie, z odpowiednią intonacją, barwą głosu, we właściwym tempie;

celująca (6):

- uczeń w swej wypowiedzi stosuje różne wypowiedzenia, dostosowując je do sytuacji mówienia,
- mówi w sposób oryginalny, ciekawy, przemyślany,
- potrafi skupić na sobie uwagę odbiorcy dzięki sposobowi mówienia.

5. Kryteria oceniania głośnego czytania:

- tempo czytania, przestrzeganie znaków interpunkcyjnych,
- płynność czytania,
- dykcja (czy uczeń czyta wyraźnie, jest słyszany i rozumiany),
- wyrazistość czytania (czy uczeń dostosowuje swój sposób czytania do sytuacji ukazanej w tekście).

Ocena celująca: uczeń czyta płynnie, wyraźnie, dbając o poprawną i staranną artykulację głosek, wystarczająco głośno i w tempie pozwalającym słuchaczom na zrozumienie treści tekstu; nie myli się; dba o intonację, potrafi barwą głosu oddać emocje opisane w tekście, sugestywnie akcentuje ważne wyrazy, zwracając uwagę słuchacza na istotne treści, stosuje pauzy logiczne pozwalające na lepsze zrozumienie tekstu.

Ocena bardzo dobra: uczeń czyta płynnie, wyraźnie, dbając o poprawną artykulację głosek, wystarczająco głośno i w odpowiednim tempie; nie myli się; dba o właściwą intonację i akcent; stosuje pauzy.

Ocena dobra: uczeń czyta dosyć płynnie, ale w nierównym tempie, czasami skupiając uwagę na odczytaniu pojedynczego, zwłaszcza dłuższego wyrazu; nie dba o modulację głosu, różnicowanie jego tonu i barwy; nie pamięta o stosowaniu pauz i oddawaniu głosem ładunku emocjonalnego zawartego w tekście.

Ocena dostateczna: uczeń skupia swoją uwagę na odczytaniu wyrazów, a nie na rozumieniu treści zdań; czyta wolno lub zbyt szybko, niepewnym głosem, niewyraźnie, czasami „zacina się”; myli litery w wyrazach i zmienia końcówki; czyta cicho, monotonicznie, nie zwraca uwagi na znaki interpunkcyjne.

Ocena dopuszczająca: uczeń czyta bardzo wolno, sylabizując; błędnie odczytuje wyrazy lub opuszcza je; skupia się na odczytaniu poszczególnych wyrazów, a nie na treści tekstu.

Ocena niedostateczna: uczeń czyta bardzo niewyraźnie, odczytuje poszczególne sylaby, niekiedy łączy je w wyrazy, nie budując z nich zdań; nie rozumie czytanego tekstu.

6. Kryteria oceniania recytacji:

- pamięciowe opanowanie tekstu (znajomość tekstu): 0-2 p.
2 nieznaczne błędy (w tym wypowiedzi nauczyciela) – 2 p., od 3 do 5 błędów – 1 p., liczne błędy, wypowiedzi wykluczają przyznawanie punktów za kolejne kryteria, uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną
  - wyraźne mówienie - uczeń jest słyszany i rozumiany - 1 p.
  - właściwe tempo mówienia (dostosowane do sytuacji lirycznej ukazanej w wierszu; przestrzeganie znaków interpunkcyjnych) – 1 p.
  - wyraziste mówienie (uczeń dostosowuje swój sposób mówienia do sytuacji ukazanej w wierszu, głosem wyraża uczucia, zaciekawia, wzrusza...) – 0-2 p.
- 6 punktów – ocena celująca, 5 p. – bardzo dobra, 4 p. – dobra, 3 p. – dostateczna, 2 p. – dopuszczająca, 0-1 p. – niedostateczna.

7. Ocenianie aktywności:

Uczeń otrzymuje ocenę za aktywny udział w lekcji (wypowiadanie się na temat lekcji, np. omawianego utworu literackiego, lektury; wyrażanie swojego zdania na dany temat, samodzielne wykonywanie zadań na tablicy) lub wykonanie dodatkowego zadania dla chętnych.

V. Ogólne wymagania edukacyjne z języka polskiego

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który w pełni opanował treści programowe. Samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia i zainteresowania. Doskonale potrafi posługiwać się poznanymi formami wypowiedzi, dobrać słownictwo charakterystyczne dla danej formy. Jego wypowiedzi ustne i pisemne są bezbłędne. Doskonale interpretuje głosowo tekst literacki. Doskonale, w sposób kulturalny komunikuje się z otoczeniem w różnych sytuacjach. Bezbłędnie wygłasza tekst z pamięci, intonacją uwydatnia jego sens. Nie powiela cudzych poglądów, potrafi krytycznie odnieść się do językowej, literackiej i kulturowej rzeczywistości.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który udziela dokładnych odpowiedzi, precyzyjnie wykonuje polecenia, stawia trafne pytania. Uzasadnia własne zdanie. Redaguje spójne wypowiedzi wielozdaniowe ze świadomością danej formy wypowiedzi. Wypowiedzi ustne i pisemne ucznia są całkowicie poprawne pod względem stylistycznym, ortograficznym, merytorycznym i logicznym. Czyta głośno, płynnie, z uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych. Czyta cicho ze zrozumieniem. Zna i stosuje zasady ortograficzne i interpunkcyjne.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, którego wypowiedzi ustne i pisemne mogą zawierać jedynie nieliczne błędy językowo-stylistyczne, logiczne i ortograficzne. Uczeń potrafi samodzielnie poprawić większość własnych błędów. W wypowiedziach próbuje uzasadniać własne zdanie, próbuje oceniać problemy występujące w utworze literackim. Czyta poprawnie, stosując zasady właściwej intonacji i akcentowania. Potrafi poprawnie, kulturalnie porozumiewać się z otoczeniem w różnych sytuacjach mówienia.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który w wypowiedziach ustnych i pisemnych na ogół przestrzega zasad poprawnościowych w zakresie budowy zdań, stosowania poznanego słownictwa i ortografii, jednak występują w nich błędy. Ma świadomość mechanizmów popełnianych błędów i potrafi je poprawiać przy pomocy nauczyciela. W miarę samodzielnie wypowiada się w poznanych formach wypowiedzi. Opanował technikę poprawnego czytania i doskonali je pod względem dykcji, intonacji, akcentowania.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który wykonuje samodzielnie lub przy pomocy nauczyciela zadania o niewielkim stopniu trudności. Względna poprawność językowa i rzeczowa w wypowiedzi ustnej świadczy o zrozumieniu przez ucznia analizowanego zagadnienia. Błędy językowo-stylistyczne, logiczne i ortograficzne popełniane w wypowiedziach pisemnych nie przekreślają wartości pracy i wysiłku, jaki uczeń włożył w ich napisanie. Opanował technikę czytania choć jego tempo może być spowolnione. Czyta cicho i w większości ze zrozumieniem.

Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, którego wyniki nie osiągają poziomu wymagań koniecznych, w związku z tym nie jest w stanie wykonać, nawet z pomocą nauczyciela, zadań o niewielkim stopniu trudności. Brak aktywności w dążeniu do zdobycia wiedzy i umiejętności wyklucza osiągnięcie nawet minimalnego postępu.

WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE W KLASIE IV

Zakres	WYMAGANIA NA OCENĘ ŚRÓDROCZNĄ				
	dopuszczającą	dostateczną	dobrą	bardzo dobrą	celującą
UCZEŃ:					
KSZTAŁCENIE LITERACKIE I KULTUROWE	<ul style="list-style-type: none"> wypowiada się na temat świata przedstawionego utworu rozpoznaje czytany utwór jako hymn wskazuje i omawia tytuł utworu wyodrębnia wydarzenia fabuły i ustala ich kolejność wyszukuje wypowiedzi bohaterów tekstu wskazuje w tekście bohatera głównego określa tematykę utworu nazywa swoje reakcje czytelnicze objaśnia dosłowne znaczenia w tekstach podejmuje próbę interpretacji tekstów wypowiada się na temat postaci i zdarzeń wskazuje wartości piękna, dobra, prawdy w czytanych utworach rozpoznaje tekst literacki wyszukuje w tekście informacje wyrażone wprost wydobywa z tekstu wskazane informacje rozpoznaje czytany utwór jako komiks 	<ul style="list-style-type: none"> omawia wybrane elementy świata przedstawionego utworu odróżnia fikcję literacką od rzeczywistości wskazuje cechy gatunkowe hymnu nadaje tytuły wybranym częściom utworu omawia wydarzenia fabuły objaśnia pojęcie <i>dialog</i> omawia cechy bohatera, narratora, podmiotu lirycznego odróżnia autora od narratora omawia tematykę utworu opisuje wrażenia towarzyszące odbiorowi tekstów literackich rozumie proste przerośne znaczenia w tekstach określa doświadczenia bohaterów literackich przedstawia własne rozumienie utworu wykorzystuje w interpretacji tekstów doświadczenia własne wskazuje pozytywne i negatywne cechy bohaterów oraz aspekty sytuacji wskazuje wartości ważne 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje wybrane elementy świata przedstawionego w różnych utworach dostrzega funkcję tytułu jako elementu konstrukcyjnego utworu analizuje przebieg zdarzeń i rozumie ich wzajemną zależność wypowiada się na temat uczuć i przeżyć bohatera, podmiotu lirycznego określa problematykę utworu opisuje wrażenia towarzyszące odbiorowi różnych tekstów kultury odróżnia znaczenia dosłowne od prostych znaczeń przerośnych porównuje sytuację bohaterów literackich z własnymi doświadczeniami uzasadnia swoje rozumienie utworu wykorzystuje w interpretacji tekstów znajomość innych utworów literackich prezentuje swój pogląd na temat bohaterów i sytuacji odróżnia tekst literacki od 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje wiedzę na temat świata przedstawionego podczas analizy tekstów stosuje słownictwo określające następstwo zdarzeń omawia sposób zapisu dialogu w tekście określa motywy działania bohatera określa stosunek narratora do wybranych elementów świata przedstawionego utworu dostrzega różne formy narracji w tekście omawia problematykę utworu opisuje emocje towarzyszące odbiorowi różnych tekstów kultury funkcjonalnie wykorzystuje swoją wiedzę do objaśnienia przerośnych znaczeń w tekstach funkcjonalnie używa różnych środków językowych do uzasadnienia swojego rozumienia utworu wykorzystuje w interpretacji tekstów wiedzę o różnych 	<ul style="list-style-type: none"> podczas analizy utworów odwołuje się do różnych kontekstów literackich i kulturowych dostrzega symboliczne treści w utworach literackich i plastycznych stawia pytania problemowe w odniesieniu do odbieranych tekstów dostrzega i objaśnia związki pomiędzy warstwą językową, brzmieniową i semantyczną utworów poetyckich w sposób przemyślany komentuje zachowania bohaterów, uwzględniając przy tym motywy ich działania oraz kontekst sytuacyjny kreatywnie wykorzystuje posiadaną wiedzę i umiejętności w sytuacjach problemowych dotyczących odbioru tekstów kultury wyraża opinie na temat tekstów literackich i innych tekstów kultury, trafnie dobierając argumenty na poparcie

		<p>dla bohaterów literackich</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje tekst informacyjny • odczytuje informacje wyrażone wprost • wyciąga wnioski z tekstu • wyodrębnia w tekście części kompozycyjne • porządkuje informacje z tekstu • wskazuje charakterystyczne cechy komiksu 	<p>informacyjnego</p> <ul style="list-style-type: none"> • dostrzega w tekście treści wyrażone wprost i pośrednio • określa główną myśl tekstu • określa funkcję wstępu, rozwinięcia, zakończenia • odróżnia informacje ważne od drugorzędnych • funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o budowie komiksu do jego odbioru 	<p>tekstach kultury</p> <ul style="list-style-type: none"> • posługuje się argumentami, wyrażając swój stosunek do bohaterów i sytuacji • określa funkcje tekstu literackiego i informacyjnego • odczytuje treści wyrażone wprost i pośrednio • analizuje i interpretuje główną myśl tekstu • charakteryzuje komiks jako tekst kultury 	<p>swojego stanowiska</p>
KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE	<ul style="list-style-type: none"> • wie, na jakie pytania odpowiada rzeczownik, czasownik, przymiotnik i przysłówki • rozpoznaje formy bezokolicznika • rozpoznaje w tekście formy liczb odmiennej części mowy • używa przymiotników i przysłówków we właściwych kontekstach • stara się przestrzegać poprawności gramatycznej wyrazów odmiennej • stosuje formy grzecznościowe w swoich wypowiedziach • przedstawia się w kilku zdaniach w różnych sytuacjach komunikacyjnych • rozumie dosłowne znaczenia wyrazów w wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje w wypowiedziach rzeczownik, czasownik, przymiotnik i przysłówki • dostrzega rolę czasownika w wypowiedzi • rozpoznaje w tekście formy czasów i rodzajów gramatycznych • rozumie rolę przymiotników i przysłówków w opisie świata • przestrzega poprawności gramatycznej wyrazów odmiennej, tworząc wypowiedzi o nieskomplikowanej strukturze językowej • dostosowuje sposób powitania i pożegnania do sytuacji komunikacyjnej • rozumie proste przenośne znaczenia wyrazów w 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje różnice między rzeczownikiem, czasownikiem, przymiotnikiem i przysłówkiem • rozumie funkcję bezokolicznika • rozpoznaje w tekście formy osób • stosuje poprawne formy gramatyczne wyrazów odmiennej • odróżnia znaczenia dosłowne wyrazów od znaczeń przenośnych • używa stałych związków wyrazowych zrozumieniem i świadomością celu • dostosowuje sposób wyrażania się i zachowania do sytuacji komunikacyjnej • określa funkcje głosek, liter, sylab • przestrzega zasad 	<ul style="list-style-type: none"> • określa funkcje rzeczownika, czasownika, przymiotnika, przysłówka w tekście oraz form liczb, czasów, rodzajów i osób w wypowiedzi • używa we właściwych kontekstach przymiotników i przysłówków o różnych natężeniach cechy • zna i stosuje formy grzecznościowe używane w oficjalnej i nieoficjalnej formie polszczyzny • dostosowuje sposób wyrażania się do sytuacji komunikacyjnej • świadomie wykorzystuje wyrazy o przenośnych znaczeniach do tworzenia własnych wypowiedzi • świadomie wykorzystuje stałe związki wyrazowe do bogacenia warstwy 	<ul style="list-style-type: none"> • świadomie i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę i umiejętności językowe w zakresie słownictwa, składni, fleksji i fonetyki • swobodnie wykorzystuje wiedzę o języku jako narzędziu skutecznej komunikacji • przestrzega zasad poprawności językowej oraz zasad etykiety językowej w każdej sytuacji komunikacyjnej • świadomie i funkcjonalnie wykorzystuje synonimy, frazeologizmy w celu wzbogacenia warstwy językowej wypowiedzi • samodzielnie poszerza wiedzę i umiejętności poza treści przewidziane podstawą programową i programem nauczania

	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie znaczenie wybranych stałych związków wyrazowych poznanych na lekcjach • tworzy wypowiedzi wyrażające różne intencje • w sposób logiczny i spójny wypowiada się na tematy związane z otaczającą rzeczywistością • zna pojęcia głoska, litera, sylaba • zna pojęcie etykieta językowa i stara się stosować jej zasady • zna reguły pisowni: rz, ż, ó, u, nie z rzeczownikami, przymiotnikami, czasownikami i przysłówkami • zamyka wypowiedzenia oznajmujące kropką 	<p>wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • używa w swoich wypowiedziach wybranych stałych związków wyrazowych poznanych na lekcjach • objaśnia różnicę pomiędzy głoską i literą • stosuje zasady etykiety językowej w sytuacjach codziennych • stara się przestrzega poprawności ortograficznej w zakresie pisowni: rz, ż, ó, u, nie z rzeczownikami, przymiotnikami, czasownikami i przysłówkami • stosuje poprawnie kropkę, znak zapytania lub wykrzyknik na końcu wypowiedzeń 	<p>etykiety językowej wymaganych w korespondencji</p> <ul style="list-style-type: none"> • stosuje w większości wyrazów reguły pisowni: • rz, ż, ó, u, nie z rzeczownikami, przymiotnikami, czasownikami i przysłówkami • stosuje poprawnie kropkę w zapisie dat 	<p>językowej własnych wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje wiedzę o głoskach, literach i sylabach w analizie warstwy brzmieniowej tekstów • przestrzega zasad etykiety językowej podczas komunikacji za pomocą narzędzi nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych • stosuje we wszystkich wyrazach reguły pisowni: • rz, ż, ó, u, h, ch, nie z rzeczownikami, przymiotnikami, czasownikami i przysłówkami • poprawnie używa różnych znaków interpunkcyjnych 	
TWORZENIE WYPOWIEDZI	<ul style="list-style-type: none"> • krótko wypowiada się na zadany temat związany z otaczającą rzeczywistością • zna pojęcie argument • tworzy logiczne i w przeważającej części uporządkowane wypowiedzi • tworzy według podanego wzoru wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: opowiadanie, opis przedmiotu, list, życzenia • wygłasza tekst z pamięci 	<ul style="list-style-type: none"> • aktywnie uczestniczy w rozmowie na zadany temat • rozpoznaje argumenty w wypowiedzi • zna pojęcie akapit i rozumie jego funkcję w wypowiedzi • tworzy samodzielnie wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: opowiadanie, opis przedmiotu, list, życzenia • recytuje ze zrozumieniem tekst poetycki lub 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się logicznie na tematy związane z poznanymi tekstami kultury • posługuje się argumentami w rozmowie tworzy wypowiedzi o właściwej kompozycji i układzie graficznym • tworzy poprawne językowo, spójne, zgodne z cechami kompozycyjnymi wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: 	<ul style="list-style-type: none"> • świadomie porządkuje i komponuje treść swoich wypowiedzi • używa przemyślanych argumentów na poparcie swojego stanowiska • tworzy bogate językowo wypowiedzi w różnych formach gatunkowych • stosuje funkcjonalnie różne środki językowe • recytuje tekst z odpowiednią intonacją, dykcją i napięciem emocjonalnym • dba o zwięzłość 	<ul style="list-style-type: none"> • pisze bezbłędne językowo, oryginalne pod względem treści i stylu różne formy wypowiedzi • swobodnie posługuje się werbalnymi i pozawerbalnymi środkami wyrazu w swoich wypowiedziach ustnych • operuje bogatym słownictwem z różnych kręgów tematycznych • w sposób szczególny dba o poprawność ortograficzną,

	<ul style="list-style-type: none"> • sporządza według podanego wzoru odtwórczy plan ramowy wypowiedzi • redaguje według podanego wzoru proste notatki w różnych formach • opowiada o treści przeczytanych utworów 	<p>fragment prozy</p> <ul style="list-style-type: none"> • sporządza samodzielnie odtwórczy i twórczy plan ramowy wypowiedzi • omawia problematykę przeczytanych utworów • tworzy samodzielnie opowiadania na tematy związane z treścią poznanych utworów • stosuje zwroty grzecznościowe w swoich wypowiedziach ustnych i pisemnych 	<p>opowiadanie (twórcze, odtwórcze), opis przedmiotu, list, życzenia</p> <ul style="list-style-type: none"> • artykułuje prawidłowo głoski podczas recytacji, • dostosowuje tempo recytacji do treści utworu • stosuje jednolitą formę wypowiedzi w zapisie planu ramowego • stosuje odpowiednie konstrukcje składniowe w różnych sytuacjach komunikacyjnych 	<p>wypowiedzi w zapisie planu ramowego</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje wiedzę o różnych formach notatek • opowiada o treści, problematyce i formie poznanych tekstów kultury • zna i stosuje zasady netykiety w komunikacji internetowej 	<p>interpunkcyjną, fleksyjną i składniową wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • zapisuje teksty w sposób przejrzysty z wielką dbałością o stronę graficzną i wydzielenie myślowe w formie akapitów
SAMOKSZTAŁCENIE	<ul style="list-style-type: none"> • czyta poprawnie tekst, wyznaczając głosowo granice zdań • zapisuje odręcznie informacje pozyskane z różnych źródeł korzysta z różnych źródeł informacji • korzysta z zasobów szkolnej biblioteki • korzysta ze słownika ortograficznego • potrafi odnaleźć wskazane hasło w encyklopedii • ma świadomość, że nie wszystkie informacje w internecie są prawdziwe • korzysta z internetu w celach edukacyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta poprawnie tekst, zwracając uwagę na znaki interpunkcyjne • porządkuje według własnego pomysłu uzyskane informacje wybiera informacje uzyskane z różnych źródeł i wykorzystuje je w nauce i rozwijaniu pasji • zna zasady korzystania z zasobów bibliotecznych • zna budowę słownika ortograficznego • wyszukuje hasła w encyklopedii • ocenia przydatność uzyskanych informacji rozwija umiejętności efektywnego korzystania z zasobów internetu 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta płynnie tekst, podkreślając głosem ważne słowa • zapisuje informacje za pomocą edytora tekstu selekcjonuje informacje w celu wykorzystania ich w różnych sytuacjach typowych i nietypowych • korzysta z zasobów bibliotek on-line • korzysta ze słownika wyrazów bliskoznacznych • korzysta z informacji zawartych w encyklopedii • konfrontuje ze sobą informacje uzyskane z różnych źródeł, szczególnie internetowych • zna wybrane zasady netykiety i przestrzega ich 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta tekst, stosując odpowiednie tempo i intonację • opracowuje własne sposoby szybkiego i efektywnego zapisywania informacji • wykorzystuje wiedzę na temat zasobów bibliotecznych w docieraniu do informacji • określa funkcje słowników • korzysta ze słowników on-line • krytycznie ocenia i weryfikuje informacje uzyskane z różnych źródeł • postrzega nowoczesne technologie informacyjne jako narzędzia do rozwijania i prezentowania własnych zainteresowań 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje programy, aplikacje i gry edukacyjne do samodzielnej nauki języka polskiego • zwraca uwagę na aspekty moralne związane z korzystaniem z zasobów internetowych (odpowiedzialność, uczciwość, poszanowanie cudzej własności)

Zakres	WYMAGANIA NA OCENĘ ROCZNA				
	dopuszczającą	dostateczną	dobrą	bardzo dobrą	celującą
	UCZEŃ:				
KSZTAŁCENIE LITERACKIE I KULTUROWE	<ul style="list-style-type: none"> wypowiada się na temat świata przedstawionego utworu dostrzega proste obrazy poetyckie wymienia prawdopodobne elementy świata przedstawionego rozpoznaje czytany utwór jako baśń, hymn wskazuje i omawia tytuł utworu rozpoznaje wers, zwrotkę i refren, wskazuje rymy w wierszu wyodrębnia wydarzenia fabuły i ustala ich kolejność wyszukuje wypowiedzi bohaterów tekstu wskazuje w tekście bohatera głównego określa tematykę utworu nazywa swoje reakcje czytelnicze objaśnia dosłowne znaczenia w tekstach wypowiada się na temat sytuacji bohaterów literackich, wybranych zagadnień i znaczeń utworu podejmuje próbę interpretacji tekstów wypowiada się na temat postaci i zdarzeń 	<ul style="list-style-type: none"> omawia wybrane elementy świata przedstawionego utworu wypowiada się na temat obrazów poetyckich w wierszach odróżnia fikcję literacką od rzeczywistości wymienia nieprawdopodobne elementy świata przedstawionego wskazuje cechy gatunkowe baśni, hymnu odróżnia uosobienie od ożywienia nadaje tytuły wybranym częściom utworu odróżnia wiersz ciągły od stroficzego i rymowy od wiersza bez rymów omawia wydarzenia fabuły objaśnia pojęcie <i>dialog</i> omawia cechy bohatera, narratora, podmiotu lirycznego odróżnia autora od narratora omawia tematykę utworu opisuje wrażenia towarzyszące odbiorowi tekstów literackich rozumie proste przenośne znaczenia w tekstach określa doświadczenia 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje wybrane elementy świata przedstawionego w różnych utworach analizuje obrazy poetyckie w czytanych utworach odróżnia fikcję filmową od rzeczywistości wypowiada się na temat fantastyki w baśniach wskazuje w tekście literackim epitety, porównania, przenośnie dostrzega funkcję tytułu jako elementu konstrukcyjnego utworu określa wers, zwrotkę, refren, rymy, liczbę sylab w wersie jako elementy rytmizujące wypowiedź analizuje przebieg zdarzeń i rozumie ich wzajemną zależność wypowiada się na temat uczuć i przeżyć bohatera, podmiotu lirycznego, prezentuje swój pogląd na temat bohatera głównego określa problematykę utworu opisuje wrażenia towarzyszące odbiorowi różnych tekstów kultury odróżnia znaczenia dosłowne od prostych 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje wiedzę na temat świata przedstawionego podczas analizy tekstów wypowiada się na temat elementów fantastycznych w utworach współczesnych wykorzystuje wiedzę o cechach gatunkowych utworów w ich analizie i interpretacji objaśnia funkcje językowych środków stylistycznych w czytanych utworach używa pojęć <i>wiersz ciągły, stroficzny, rymowany, bezrymowy</i> podczas analizy wiersza stosuje słownictwo określające następstwo zdarzeń omawia sposób zapisu dialogu w tekście określa motywy działania bohatera dostrzega różne formy narracji w tekście omawia problematykę utworu opisuje emocje towarzyszące odbiorowi różnych tekstów kultury wykorzystuje swoją 	<ul style="list-style-type: none"> interpretuje teksty poetyckie na poziomie metaforycznym podczas analizy utworów odwołuje się do różnych kontekstów literackich i kulturowych dostrzega symboliczne treści w utworach literackich i plastycznych stawia pytania problemowe w odniesieniu do odbieranych tekstów dostrzega i objaśnia związki pomiędzy warstwą językową, brzmieniową i semantyczną utworów poetyckich w sposób przemyślany komentuje zachowania bohaterów, uwzględniając przy tym motywy ich działania oraz kontekst sytuacyjny kreatywnie wykorzystuje posiadaną wiedzę i umiejętności w sytuacjach problemowych dotyczących odbioru tekstów kultury wyraża opinie na temat tekstów literackich i innych tekstów kultury,

	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje wartości piękna, dobra, prawdy w czytanych utworach rozpoznaje tekst literacki wyszukuje w tekście informacje wyrażone wprost rozpoznaje czytany utwór jako komiks odróżnia dzieło literackie od filmu i spektaklu teatralnego 	<p>bohaterów literackich</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia własne rozumienie utworu wykorzystuje w interpretacji tekstów doświadczenia własne wskazuje pozytywne i negatywne cechy bohaterów oraz aspekty sytuacji wskazuje wartości ważne dla bohaterów literackich rozpoznaje tekst informacyjny odczytuje informacje wyrażone wprost wyciąga wnioski z tekstu wyodrębnia w tekście części kompozycyjne porządkuje informacje z tekstu wskazuje charakterystyczne cechy komiksu rozpoznaje różne teksty kultury 	<p>znaczeń przenośnych</p> <ul style="list-style-type: none"> porównuje sytuację bohaterów literackich z własnymi doświadczeniami uzasadnia swoje rozumienie utworu wykorzystuje w interpretacji tekstów znajomość innych utworów literackich prezentuje swój pogląd na temat bohaterów i sytuacji zestawia wartości i ich przeciwieństwa utworach na zasadzie kontrastu odróżnia tekst literacki od informacyjnego dostrzega w tekście treści wyrażone wprost i pośrednio określa główną myśl tekstu określa funkcję wstępu, rozwinięcia, zakończenia odróżnia informacje ważne od drugorzędnych wskazuje środki artystycznego wyrazu charakterystyczne dla literatury, filmu, teatru 	<p>wiedzę do objaśnienia przenośnych znaczeń w tekstach</p> <ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje w interpretacji tekstów wiedzę o różnych tekstach kultury posługuje się argumentami, wyrażając swój stosunek do bohaterów i sytuacji odczytuje wartości i antywartości wpisane w teksty kultury określa funkcje tekstu literackiego i informacyjnego odczytuje treści wyrażone wprost i pośrednio analizuje i interpretuje główną myśl tekstu charakteryzuje komiks jako tekst kultury objaśnia swoistość tekstów kultury przynależnych do literatury, teatru, filmu, muzyki, sztuk plastycznych i audiowizualnych 	<p>trafnie dobierając argumenty na poparcie swojego stanowiska</p> <ul style="list-style-type: none"> ma szerokie kompetencje w zakresie odbioru różnych tekstów kultury
KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE	<ul style="list-style-type: none"> wie, że wyrazy w zdaniu łączą się w związki wyrazowe rozpoznaje wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące wie, jak zbudowane jest 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje podmiot i orzeczenie w zdaniu wyodrębnia związek główny używa celowo wypowiedzeń oznajmujących, pytających 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje funkcje składniowe orzeczenia, podmiotu i określi w zdaniu rozróżnia wyrazy określone i określające używa wypowiedzeń wykrzyknikowych ze 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia funkcję orzeczenia, podmiotu i określi w zdaniu wykorzystuje wiedzę o budowie zdania w swoich wypowiedziach, o różnych typach 	<ul style="list-style-type: none"> świadomie i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę i umiejętności językowe w zakresie słownictwa, składni, fleksji i fonetyki swobodnie stosuje wiedzę na temat budowy

	<p>zdanie</p> <ul style="list-style-type: none"> • stosuje formy grzecznościowe w swoich wypowiedziach • przedstawia się w kilku zdaniach w różnych sytuacjach komunikacyjnych • rozumie dosłowne znaczenia wyrazów w wypowiedzi • rozumie znaczenie wybranych stałych związków wyrazowych poznanych na lekcjach • tworzy wypowiedzi wyrażające różne intencje, np. prośbę, polecenie, podziękowanie, przeproszenie • w sposób logiczny i spójny wypowiada się na tematy związane z otaczającą rzeczywistością • rozumie, że tekst jest komunikatem • zna pojęcia nadawca i odbiorca wypowiedzi, posługuje się nimi w odniesieniu do różnych sytuacji codziennych • określa sytuację komunikacyjną • rozpoznaje komunikaty wyrażane za pomocą gestów • zna pojęcie etykieta językowa i stara się 	<p>i rozkazujących</p> <ul style="list-style-type: none"> • odróżnia zdanie od wypowiedzenia bez czasownika • rozpoznaje w tekście zdanie pojedyncze rozwinięte oraz nierozwinięte i rozumie ich funkcje • posługuje się oficjalną i nieoficjalną formą polszczyzny • dostosowuje sposób powitania i pożegnania do sytuacji komunikacyjnej • rozumie proste przenośne znaczenia wyrazów w wypowiedzi • stosuje różne typy wypowiedzeń w zależności od zamierzonego celu wypowiedzi • rozróżnia typy komunikatu: informacyjny, literacki, ikoniczny • identyfikuje nadawcę wypowiedzi w opowiadaniach, powieściach, baśniach • rozumie wpływ sytuacji komunikacyjnej na kształt wypowiedzi • rozpoznaje i nazywa uczucia wyrażane za pomocą mimiki • stosuje zasady etykiety językowej w sytuacjach 	<p>świadomością ich funkcji</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyodrębnia równoważnik zdania w tekście • przekształca konstrukcje składniowe – zdania w równoważniki zdań i odwrotnie • posługuje się oficjalną i nieoficjalną formą polszczyzny ze świadomością zróżnicowania tych form • stosuje formy grzecznościowe w wypowiedzi ustnej i pisemnej (pozdrowienia, list, życzenia) • odróżnia znaczenia dosłowne wyrazów od znaczeń przenośnych • używa stałych związków wyrazowych z rozumieniem i świadomością celu • posługuje się pozawerbalnymi środkami komunikowania się stosownie do okoliczności i celu wypowiedzi • świadomie zastępuje powtarzające się wyrazy ich synonimami • wie, że niektóre komunikaty różnią się systemem znaków • identyfikuje i opisuje nadawcę wypowiedzi lirycznej • dostosowuje sposób 	<p>wypowiedzeń ze względu na cel wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • stosuje w praktyce językowej zdania i równoważniki zdań • zna i stosuje formy grzecznościowe używane w oficjalnej i nieoficjalnej formie polszczyzny • dostosowuje sposób wyrażania się do sytuacji komunikacyjnej • świadomie wykorzystuje wyrazy o przenośnych znaczeniach do tworzenia własnych wypowiedzi • świadomie wykorzystuje stałe związki wyrazowe do bogacenia warstwy językowej własnych wypowiedzi • stosuje synonimy w celu wzbogacenia językowego wypowiedzi • wykorzystuje wiedzę o różnych typach komunikatów • przestrzega zasad etykiety językowej podczas komunikacji za pomocą narzędzi nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych • stosuje we wszystkich wyrazach reguły pisowni: rz, ż, ó, u, h, ch, wielką i małą literą, ą i ę 	<p>zdania i budowy tekstu wypowiedziach ustnych i pisemnych</p> <ul style="list-style-type: none"> • funkcjonalnie wykorzystuje werbalne i pozawerbalne środki wyrazu • swobodnie wykorzystuje wiedzę o języku jako narzędziu skutecznej komunikacji • przestrzega zasad poprawności językowej oraz zasad etykiety językowej w każdej sytuacji komunikacyjnej • świadomie i funkcjonalnie wykorzystuje synonimy, frazeologizmy w celu wzbogacenia warstwy językowej wypowiedzi • samodzielnie poszerza wiedzę i umiejętności poza treści przewidziane podstawą programową i programem nauczania
--	---	---	--	--	--

	<p>stosować jej zasady</p> <ul style="list-style-type: none"> • zna reguły pisowni: rz, ż, ó, u, h, ch, wielką i małą literą, ą i ę • zamyka wypowiedzenia oznajmujące kropką 	<p>codziennych</p> <ul style="list-style-type: none"> • stara się przestrzega poprawności ortograficznej w zakresie pisowni: rz, ż, ó, u, h, ch, wielką i małą literą, ą i ę • stosuje poprawnie kropkę, znak zapytania lub wykrzyknik na końcu wypowiedzeń 	<p>wyrażania się i zachowania do sytuacji komunikacyjnej</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje znaczenie różnych niewerbalnych środków komunikacji • stosuje w większości wyrazów reguły pisowni: rz, ż, ó, u, h, ch, wielką i małą literą, ą i ę • stosuje poprawnie kropkę w zapisie dat 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie używa różnych znaków interpunkcyjnych 	
TWORZENIE WYPOWIEDZI	<ul style="list-style-type: none"> • krótko wypowiada się na zadany temat związany z otaczającą rzeczywistością • tworzy logiczne i w przeważającej części uporządkowane wypowiedzi • tworzy według podanego wzoru wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: opowiadanie, opis miejsca, zaproszenie, ogłoszenie, pozdrowienia • wygłasza tekst z pamięci • sporządza według podanego wzoru odtwórczy plan ramowy wypowiedzi • redaguje według podanego wzoru proste notatki w różnych formach • opowiada o treści przeczytanych utworów • wie, że współczesne komunikaty (SMS, 	<ul style="list-style-type: none"> • aktywnie uczestniczy w rozmowie na zadany temat • rozpoznaje argumenty w wypowiedzi • zna pojęcie akapit i rozumie jego funkcję w wypowiedzi • tworzy samodzielnie wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: opowiadanie, opis miejsca, zaproszenie, ogłoszenie, pozdrowienia • recytuje ze zrozumieniem tekst poetycki lub fragment prozy • sporządza samodzielnie odtwórczy i twórczy plan ramowy wypowiedzi • tworzy samodzielnie prostą notatkę w formie tabeli, kilkudzaniowej wypowiedzi, planu • omawia problematykę przeczytanych utworów • tworzy samodzielnie 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się logicznie na tematy związane z poznanymi tekstami kultury • posługuje się argumentami w rozmowie tworzy wypowiedzi o właściwej kompozycji i układzie graficznym • tworzy poprawne językowo, spójne, zgodne z cechami kompozycyjnymi wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: opowiadanie (twórcze, odtwórcze), opis miejsca, zaproszenie, ogłoszenie, pozdrowienia • artykułuje prawidłowo głoski podczas recytacji, • dostosowuje tempo recytacji do treści utworu • stosuje jednolitą formę wypowiedzeń (bez czasownika) w zapisie planu ramowego 	<ul style="list-style-type: none"> • świadomie porządkuje i komponuje treść swoich wypowiedzi • używa przemyślanych argumentów na poparcie swojego stanowiska • tworzy bogate językowo wypowiedzi w różnych formach gatunkowych • stosuje funkcjonalnie różne środki językowe • recytuje tekst z odpowiednią intonacją, dykcją i napięciem emocjonalnym • dba o zwięzłość wypowiedzi w zapisie planu ramowego • funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o różnych formach notatek • opowiada o treści, problematyce i formie poznanych tekstów kultury • zna i stosuje zasady netykiety w komunikacji 	<ul style="list-style-type: none"> • pisze bezbłędne językowo, oryginalne pod względem treści i stylu różne formy wypowiedzi • swobodnie posługuje się werbalnymi i pozawerbalnymi środkami wyrazu w swoich wypowiedziach ustnych • operuje bogatym słownictwem z różnych kręgów tematycznych • w sposób szczególny dba o poprawność ortograficzną, interpunkcyjną, fleksyjną i składniową wypowiedzi • zapisuje teksty w sposób przejrzysty z wielką dbałością o stronę graficzną i wydzielenie myślowe w formie akapitów

	<p>e-mail) muszą być poprawne pod względem językowym i ortograficznym</p> <ul style="list-style-type: none"> • tworzy według podanego wzoru opowiadania na temat dalszych losów bohatera tekstu 	<p>opowiadania na tematy związane z treścią poznanych utworów</p> <ul style="list-style-type: none"> • stosuje zwroty grzecznościowe w swoich wypowiedziach ustnych i pisemnych 	<ul style="list-style-type: none"> • rozplanowuje kompozycję układu treści w notatce • funkcjonalnie stosuje odpowiednie konstrukcje składniowe w różnych sytuacjach komunikacyjnych 	<p>internetowej</p>	
SAMOKSZTAŁCENIE	<ul style="list-style-type: none"> • czyta poprawnie tekst, wyznaczając głosowo granice zdań • zapisuje odręcznie informacje pozyskane z różnych źródeł korzysta z różnych źródeł informacji (np. książki, edukacyjne programy telewizyjne, strony internetowe) • korzysta z zasobów szkolnej biblioteki • korzysta ze słownika ortograficznego • potrafi odnaleźć wskazane hasło w encyklopedii • ma świadomość, że nie wszystkie informacje w internecie są prawdziwe • korzysta z internetu w celach edukacyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta poprawnie tekst, zwracając uwagę na znaki interpunkcyjne • porządkuje według własnego pomysłu uzyskane informacje wybiera informacje uzyskane z różnych źródeł i wykorzystuje je w nauce i rozwijaniu pasji • zna zasady korzystania z zasobów bibliotecznych • zna budowę słownika ortograficznego • wyszukuje hasła w encyklopedii • ocenia przydatność uzyskanych informacji rozwija umiejętności efektywnego korzystania z zasobów internetu 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta płynnie tekst, podkreślając głosem ważne słowa • zapisuje informacje za pomocą edytora tekstu selekcjonuje informacje w celu wykorzystania ich w różnych sytuacjach typowych i nietypowych • korzysta z zasobów bibliotek on-line • korzysta ze słownika wyrazów bliskoznacznych • korzysta z informacji zawartych w encyklopedii • konfrontuje ze sobą informacje uzyskane z różnych źródeł, szczególnie internetowych • zna wybrane zasady netykiety i przestrzega ich 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta tekst, stosując odpowiednie tempo i intonację • w zależności od treści opracowuje własne sposoby szybkiego i efektywnego zapisywania informacji • funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę na temat zasobów bibliotecznych w docieraniu do informacji • określa funkcje słowników • korzysta ze słowników on-line • krytycznie ocenia i weryfikuje informacje uzyskane z różnych źródeł • postrzega nowoczesne technologie informacyjne jako narzędzia do rozwijania i prezentowania własnych zainteresowań 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje narzędzia TIK (np. smartfon, tablet) do zapisywania i katalogowania informacji • wykorzystuje programy, aplikacje i gry edukacyjne do samodzielnej nauki języka polskiego • zwraca uwagę na aspekty moralne związane z korzystaniem z zasobów internetowych (odpowiedzialność, uczciwość, poszanowanie cudzej własności)

WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE W KLASIE V

Zakres	WYMAGANIA NA OCENĘ ŚRÓDROCZNA				
	dopuszczająca	dostateczną	dobłą	bardzo dobrą	celującą
KSZTAŁCENIE LITERACKIE I KULTUROWE	UCZEN:				
	<ul style="list-style-type: none"> wypowiada się na temat świata przedstawionego utworu wymienia prawdopodobne elementy świata przedstawionego rozpoznaje czytany utwór jako baśń, mit, legendę, dziennik, wskazuje tytuł, podtytuł, puentę utworu, punkt kulminacyjny w opowiadaniu wyodrębnia wydarzenia fabuły i ustala ich kolejność zna pojęcie dialog, wyszukuje wypowiedzi bohaterów tekstu wskazuje w tekście bohatera głównego, pierwszoplanowego, drugoplanowego, tytułowego określa tematykę utworu nazywa swoje reakcje czytelnicze odbiera teksty kultury na poziomie dosłownym wypowiada się na temat sytuacji bohaterów literackich i filmowych, wybranych zagadnień i znaczeń utworu 	<ul style="list-style-type: none"> omawia wybrane elementy świata przedstawionego utworu wypowiada się na temat obrazów poetyckich w wierszach odróżnia fikcję literacką od rzeczywistości wymienia nieprawdopodobne elementy świata przedstawionego wskazuje cechy gatunkowe baśni, mitu, legendy, dziennika, w tekście niektóre epitety, porównania, przenośnie, wyrazy nadaje tytuły, śródtytuły wybranym częściom utworu omawia wydarzenia fabuły, używa pojęć wątek i akcja objaśnia pojęcie dialog omawia cechy bohatera, narratora, podmiotu lirycznego odróżnia narratora pierwszoosobowego od narratora trzecioosobowego omawia tematykę utworu 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje wybrane elementy świata przedstawionego w różnych utworach analizuje i interpretuje obrazy poetyckie w czytanych utworach odróżnia fikcję filmową od rzeczywistości wypowiada się na temat fantastyki w baśniach, mitach i legendach wymienia cechy charakterystyczne różnych gatunków literackich omawia funkcję mitów i legend wskazuje w tekście literackim epitety, porównania, przenośnie, wyrazy dostrzega funkcję tytułu, podtytułu, puenty, punktu kulminacyjnego jako elementu konstrukcyjnego utworu analizuje przebieg zdarzeń w ujęciu przyczynowo-skutkowym określa motywy działania bohatera objaśnia funkcję różnych typów narracji w tekście prezentuje swój pogląd na 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje wiedzę na temat świata przedstawionego podczas analizy tekstów wypowiada się na temat elementów fantastycznych w utworach współczesnych wskazuje różnice między elementami świata przedstawionego mitu, legendy, baśni funkcjonalne wykorzystuje wiedzę o cechach gatunkowych utworów w ich analizie i interpretacji objaśnia funkcje językowych środków stylistycznych w czytanych utworach analizuje wpływ tytułu, podtytułu, puenty na interpretację tekstu stosuje bogate słownictwo określające następstwo zdarzeń omawia sposób zapisu dialogu w tekście charakteryzuje bohatera, podmiot liryczny i narratora w czytanych utworach wykorzystuje funkcjonalnie wiedzę 	<ul style="list-style-type: none"> interpretuje teksty poetyckie na poziomie metaforycznym podczas analizy utworów odwołuje się do różnych kontekstów literackich i kulturowych dostrzega symboliczne treści w utworach literackich i plastycznych stawia pytania problemowe w odniesieniu do odbieranych tekstów dostrzega i objaśnia związki między warstwą językową, brzmieniową a semantyczną utworów poetyckich w sposób przemyślany komentuje zachowania bohaterów, uwzględniając przy tym motywy ich działania oraz kontekst sytuacyjny kreatywnie wykorzystuje posiadaną wiedzę i umiejętności w sytuacjach problemowych dotyczących odbioru tekstów kultury

	<ul style="list-style-type: none"> • podejmuje próbę interpretacji tekstów • wypowiada się na temat postaci literackiej, wskazuje pozytywne i negatywne cechy bohatera • rozpoznaje tekst literacki, artykuł prasowy • wyszukuje w tekście informacje wyrażone wprost • określa temat tekstu • używa pojęcia przesłanie w odniesieniu do legendy i mitu • objaśnia pojęcie tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie, akapit • wskazuje określenia opisujące i oceniające • rozpoznaje czytany utwór jako komiks • odróżnia dzieło literackie od filmu i spektaklu teatralnego, film od programu informacyjnego • posługuje się terminami: lalki, kostium, rekwizyty, dekoracja w kontekście widowiska teatralnego • posługuje się pojęciami związanymi z filmem: aktor, reżyser, scenariusz filmowy • dokonuje odczytania tekstów przez przekład 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje wrażenia towarzyszące odbiorowi tekstów literackich • rozumie proste przenośne znaczenia w tekstach • określa doświadczenia i sytuację bohaterów literackich oraz filmowych • przedstawia własne rozumienie utworu • wykorzystuje w interpretacji tekstów własne doświadczenia • wyraża opinię na temat bohaterów i zdarzeń • rozróżnia pozytywne i negatywne zachowania bohaterów literackich • rozpoznaje tekst informacyjny • wymienia cechy artykułu prasowego • odczytuje informacje wyrażone wprost • wyciąga wnioski z tekstu • odczytuje przesłanie niektórych legend i mitów • wyodrębnia w tekście części kompozycyjne • odróżnia określenia opisujące od oceniających • wskazuje charakterystyczne cechy komiksu • rozpoznaje różne teksty kultury • wskazuje środki artystycznego wyrazu charakterystyczne dla literatury, filmu, teatru 	<p>temat bohatera głównego</p> <ul style="list-style-type: none"> • określa problematykę utworu • opisuje wrażenia towarzyszące odbiorowi różnych tekstów kultury • odczytuje przenośne sensy utworów opartych na nieskomplikowanych konstrukcjach • zestawia sytuację bohaterów literackich z własnymi doświadczeniami • uzasadnia swoje rozumienie utworu • wykorzystuje w interpretacji tekstów znajomość innych utworów literackich • ocenia bohatera literackiego • zestawia wartości i ich przeciwieństwa w utworach na zasadzie kontrastu • odróżnia tekst literacki od informacyjnego • odróżnia tekst prasowy od literackiego • dostrzega w tekście treści wyrażone wprost i pośrednio • określa główną myśl tekstu • odczytuje przesłania legend i mitów • wyodrębnia różne elementy składające się na widowisko teatralne • posługuje się ze zrozumieniem terminami związanymi ze sztuką filmową • komentuje treści tekstów kultury w odniesieniu do 	<p>o różnych typach narracji w analizie tekstu</p> <ul style="list-style-type: none"> • posługuje się argumentami, wyrażając swój stosunek do postaci głównej w utworze • omawia problematykę utworu • opisuje emocje towarzyszące odbiorowi różnych tekstów kultury • funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę do objaśnienia przenośnych znaczeń w tekstach • wykorzystuje w interpretacji tekstów wiedzę o różnych tekstach kultury • posługuje się argumentami, wyrażając swój stosunek do bohaterów i sytuacji • odczytuje wartości i antywartości wpisane w teksty kultury • określa funkcje tekstu literackiego i informacyjnego, prasowego • odczytuje treści wyrażone wprost i pośrednio • analizuje i interpretuje główną myśl tekstu • formułuje samodzielnie przesłanie legendy i mitu • omawia relacje między częściami wypowiedzi • charakteryzuje komiks jako tekst kultury 	<ul style="list-style-type: none"> • wyraża opinie na temat tekstów literackich i innych tekstów kultury, trafnie dobierając argumenty na poparcie swojego stanowiska • ma szerokie kompetencje w zakresie odbioru różnych tekstów kultury
--	---	--	---	--	--

	<p>intersemiotyczny, posługując się konwencją realistyczną (np. ilustracja)</p> <ul style="list-style-type: none"> • z uwagą odbiera filmy, spektakle teatralne, słuchowiska, programy radiowe i telewizyjne, zwłaszcza adresowane do dzieci i młodzieży 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje treści tekstów kultury z rzeczywistością znaną mu z własnego doświadczenia • dokonuje odczytania tekstów przez przykład intersemiotyczny, posługując się bardziej złożoną konwencją realistyczną (np. komiks) • świadomie odbiera filmy, spektakle teatralne, słuchowiska, programy radiowe i telewizyjne, zwłaszcza adresowane do dzieci i młodzieży 	<p>własnego doświadczenia</p> <ul style="list-style-type: none"> • dokonuje odczytania tekstów przez przykład intersemiotyczny, posługując się konwencją symboliczną (np. plakat, kolaż) • wykorzystuje wiedzę na temat tekstów kultury, odbierając filmy, spektakle teatralne, słuchowiska, programy radiowe i telewizyjne, zwłaszcza adresowane do dzieci i młodzieży 	<ul style="list-style-type: none"> • objaśnia swoistość tekstów kultury przynależnych do literatury, teatru, filmu, muzyki, sztuk plastycznych i audiowizualnych • określa właściwości i funkcje różnych elementów dzieła filmowego • aktywnie odbiera filmy, spektakle teatralne, słuchowiska, programy radiowe i telewizyjne, zwłaszcza adresowane do dzieci i młodzieży 	
KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje w wypowiedziach rzeczowniki, czasowniki, przymiotniki, przysłówki oraz niektóre liczebniki i przyimki • rozpoznaje odmienne części mowy • rozpoznaje formy bezokolicznika • rozpoznaje w tekście formy przypadków, liczby, osoby, czasu, rodzaju gramatycznego odpowiednio: rzeczownika, czasownika • wyszukuje i wskazuje w tekście czasowniki w stronie czynnej i w stronie biernej • stara się przestrzegać poprawności gramatycznej wyrazów 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje w tekście liczebniki oraz przyimki • rozpoznaje nieodmienne części mowy • dostrzega rolę czasownika w wypowiedzi • rozpoznaje w tekście formy przypadków, liczby, rodzaju gramatycznego odpowiednio: przymiotnika i liczebnika • przekształca konstrukcję strony czynnej i biernej czasownika i odwrotnie • przestrzega poprawności gramatycznej wyrazów w wypowiedzi o nieskomplikowanej strukturze językowej • rozumie rolę przymiotników i przysłówków w opisie 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje różnice między różnymi częściami mowy • odróżnia części mowy odmienne od nieodmiennych • rozumie funkcję bezokolicznika • oddziela temat fleksyjny od końcówki • poprawnie i celowo stosuje formy strony czynnej i biernej czasownika • stosuje poprawne formy gramatyczne wyrazów odmiennych • uwzględnia w wypowiedziach różne natężenie cech i właściwości • rozpoznaje funkcje składniowe orzeczenia, podmiotu, przydawki, dopełnienia i okolicznika w zdaniu 	<ul style="list-style-type: none"> • określa funkcje różnych części mowy w wypowiedzeniu • wykorzystuje wiedzę o odmiennych i nieodmiennych częściach mowy, o osobowych i nieosobowych formach czasownika w wypowiedziach • określa funkcje różnych form gramatycznych odmiennych części mowy w wypowiedzeniu • używa form strony biernej i czynnej czasownika dla uzyskania jednoznaczności treści wypowiedzi • używa we właściwych kontekstach przymiotników 	<ul style="list-style-type: none"> • świadomie i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę i umiejętności językowe w zakresie słownictwa, składni, fleksji i fonetyki • swobodnie stosuje wiedzę na temat budowy wypowiedzi i budowy tekstu w wypowiedziach ustnych i pisemnych • funkcjonalnie wykorzystuje werbalne i pozawerbalne środki wyrazu • swobodnie wykorzystuje wiedzę o języku jako narzędziu skutecznej komunikacji

	<p>odmiennych</p> <ul style="list-style-type: none"> • używa przymiotników i przysłówków we właściwych kontekstach • wskazuje wyrazy nadrzędne i podrzędne w związkach wyrazowych, nazywa niektóre typy związków wyrazowych • rozpoznaje wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące • odróżnia zdanie pojedyncze rozwinięte i nierozwinięte • zna pojęcia zdanie pojedyncze i zdanie złożone, przekształca zdania złożone w pojedyncze i odwrotnie • świadomie tworzy wypowiedzi wyrażające różne intencje • w sposób logiczny i spójny wypowiada się na tematy związane z otaczającą rzeczywistością • rozumie, że tekst jest komunikatem • zna pojęcia nadawca i odbiorca wypowiedzi, posługuje się nimi w odniesieniu do różnych sytuacji codziennych • zna reguły pisowni: rz, 	<p>świata</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje podmiot, orzeczenie, przydawkę, dopełnienie i okolicznik w zdaniu • objaśnia pojęcia związek zgody, związek rządu, związek przynależności, wie, jakie części mowy występują najczęściej w związkach wyrazowych różnych typów • używa celowo wypowiedzeń oznajmujących, pytających i rozkazujących • rozpoznaje w tekście zdanie pojedyncze rozwinięte i nierozwinięte, zdanie pojedyncze i złożone, • odróżnia zdanie i wypowiedzenie bez osobowej formy czasownika • przekształca konstrukcje składniowe – zdania w równoważniki zdań i odwrotnie • stosuje różne typy wypowiedzeń w zależności od zamierzonego celu wypowiedzi • rozróżnia typy komunikatu: informacyjny, literacki, ikoniczny • identyfikuje nadawcę wypowiedzi • stara się przestrzegać poprawności ortograficznej 	<ul style="list-style-type: none"> • używa ze zrozumieniem pojęć związek zgody, związek rządu, związek przynależności, odróżnia różne typy związków wyrazowych • używa wypowiedzeń wykrzyknikowych ze świadomością ich funkcji • rozpoznaje równoważnik zdania, określa typy zdań złożonych współrzędnie • posługuje się pozawerbalnymi środkami komunikowania się stosownie do okoliczności i celu wypowiedzi • identyfikuje i opisuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi lirycznej • dostosowuje sposób wyrażania się i zachowania do sytuacji komunikacyjnej • rozpoznaje znaczenie różnych niewerbalnych środków komunikacji • stosuje w większości wyrazów zasady pisowni: rz, ż, ó, u, h, ch, nie z poznanymi częściami mowy, wielką i małą literą, przymków i wyrażeń przymkowych, 	<p>i przysłówków o różnych natężeniach cechy</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia funkcję orzeczenia, podmiotu, przydawki, dopełnienia i okolicznika w zdaniu • używa funkcjonalnie nazw wszystkich typów związków wyrazowych podczas analizy składniowej zdań • wykorzystuje wiedzę o różnych typach wypowiedzeń ze względu na cel wypowiedzi • określa funkcję zdań współrzędnie złożonych różnego typu • świadomie wykorzystuje wyrazy o przenośnych znaczeniach do tworzenia własnych wypowiedzi • używa poprawnie i celowo różnych zw • posługuje się terminami nadawca i odbiorca wypowiedzi podczas odbioru tekstów kultury • stosuje we wszystkich wyrazach reguły pisowni: rz, ż, ó, u, h, ch, nie z rzeczownikami, przymiotnikami, czasownikami, liczebnikami i przysłówkami, wielką i małą literą, przymków i wyrażeń przymkowych 	
--	---	--	--	---	--

	ż, ó, u, h, ch, nie z poznanymi częściami mowy, wielką i małą literą, przyimków i wyrażen przyimkowych	w zakresie pisowni: rz, ż, ó, u, h, ch, nie z poznanymi częściami mowy, wielką i małą literą, przyimków i wyrażen przyimkowych			
TWORZENIE WYPOWIEDZI	<ul style="list-style-type: none"> • udziela poprawnych i logicznych odpowiedzi na pytania • słucha z uwagą uczestników rozmowy, mówi na temat, uczestnicząc w rozmowie • rozpoznaje argumenty w wypowiedzi • tworzy logiczne i w przeważającej części uporządkowane wypowiedzi • tworzy wg podanego wzoru wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: opowiadanie, opis, list, zaproszenie, podziękowanie, ogłoszenie, • recytuje ze zrozumieniem tekst poetycki lub fragment prozy • sporządza wg podanego wzoru odtworczy plan wypowiedzi • redaguje wg podanego wzoru proste notatki w różnych formach • opowiada o treści przeczytanych utworów 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko wypowiada się na podany temat związany z otaczającą rzeczywistością • włącza się do rozmowy w kulturalny sposób • posługuje się argumentami w rozmowie • zna pojęcie akapit i rozumie jego funkcję w wypowiedzi • tworzy samodzielnie wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: opowiadanie, opis, list, zaproszenie, podziękowanie, ogłoszenie • artykułuje prawidłowo głoski podczas recytacji, • dostosowuje tempo recytacji do treści utworu • sporządza samodzielnie odtworczy plan ramowy i szczegółowy wypowiedzi • tworzy samodzielnie prostą notatkę w formie tabeli, kilkudzaniowej wypowiedzi, planu • omawia problematykę przeczytanych utworów • tworzy samodzielnie opowiadania na tematy 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się logicznie na tematy związane z poznanymi tekstami kultury • rozpoznaje argumenty odnoszące się do faktów, logiki oraz odnoszące się do emocji • tworzy wypowiedzi o właściwej kompozycji i układzie graficznym • dokonuje selekcji informacji • tworzy poprawne językowo, spójne, zgodne z cechami kompozycyjnymi wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: opowiadanie, opis, list, zaproszenie, podziękowanie, ogłoszenie • recytuje tekst z odpowiednią intonacją, dykcją i napięciem emocjonalnym • stosuje jednolitą formę wypowiedzeń w zapisie planu ramowego i szczegółowego • rozplanowuje kompozycję układu treści w notatce • tworzy poprawne językowo, spójne, zgodne z cechami kompozycyjnymi opowiadania na podstawie tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • świadomie porządkuje i komponuje treść swoich wypowiedzi • prezentuje własne stanowisko w rozmowie • używa przemyślanych argumentów na poparcie swojego stanowiska • tworzy semantycznie pełne i bogate językowo wypowiedzi • tworzy bogate językowo wypowiedzi w różnych formach gatunkowych, stosuje funkcjonalnie różne środki językowe • głosowo interpretuje tekst • dba o zwięzłość wypowiedzi w zapisie planu ramowego i szczegółowego • funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o różnych formach notatek • opowiada o treści, problematyce i formie poznanych tekstów kultury • zna i stosuje zasady netykiety w komunikacji internetowej • tworzy bogate językowo wypowiedzi w różnych 	<ul style="list-style-type: none"> • pisze bezbłędne językowo, oryginalne pod względem treści i stylu różne formy wypowiedzi • swobodnie posługuje się werbalnymi i pozawerbalnymi środkami wyrazu w wypowiedziach ustnych • operuje bogatym słownictwem z różnych kręgów tematycznych • w sposób szczególnie dba o poprawność ortograficzną, interpunkcyjną, fleksyjną i składniową wypowiedzi • zapisuje teksty w sposób przejrzysty z wielką dbałością o stronę graficzną i podział logiczny w formie akapitów • tworzy prezentacje multimedialne

	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy wg podanego wzoru opowiadania na temat dalszych losów bohatera tekstu 	<p>związane z treścią poznanych utworów</p> <ul style="list-style-type: none"> • zwroty grzecznościowe w wypowiedziach ustnych i pisemnych 		<p>formach gatunkowych inspirowane treścią poznanych utworów</p> <ul style="list-style-type: none"> • funkcjonalnie i twórczo wykorzystuje wiedzę o języku w tworzonych wypowiedziach 	
SAMOKSZTAŁCENIE	<ul style="list-style-type: none"> • czytając głośno, uwzględnia różne znaki interpunkcyjne • korzysta z różnych źródeł informacji (np. książki, edukacyjne programy telewizyjne, strony internetowe) • podejmuje próbę oceny prawdziwości informacji uzyskanych z Internetu • korzysta z Internetu w celach edukacyjnych • czyta większość wymaganych lektur przynajmniej we fragmentach i analizuje podstawowe elementy ich świata przedstawionego 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta płynnie tekst, podkreślając głosem ważne słowa • porządkuje według własnego pomysłu uzyskane informacje • ocenia przydatność uzyskanych informacji • rozwija umiejętności efektywnego korzystania z zasobów Internetu • czyta większość wymaganych lektur w całości i analizuje ich świat przedstawiony 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta tekst, stosując odpowiednie tempo i intonację w zależności od treści • selekcjonuje informacje w celu wykorzystania ich w różnych sytuacjach • konfrontuje ze sobą informacje uzyskane z różnych źródeł, szczególnie internetowych • zna wybrane zasady netykiety i przestrzega ich • czyta wszystkie wymagane lektury w całości i interpretuje wybrane wątki 	<ul style="list-style-type: none"> • czytając głośno, przekazuje intencję tekstu • gromadzi dane w sposób uporządkowany i zapewniający łatwy dostęp do potrzebnych informacji • krytycznie ocenia i weryfikuje informacje uzyskane z różnych źródeł • postrzega nowoczesne technologie informacyjne jako narzędzia do rozwijania i prezentowania własnych zainteresowań • czyta wszystkie wymagane lektury w całości i interpretuje je w połączeniu z kontekstami 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje narzędzia TIK (np. smartfon, tablet) do zapisywania i katalogowania informacji • wykorzystuje programy, aplikacje i gry edukacyjne do samodzielnej nauki języka polskiego • zwraca uwagę na aspekty moralne związane z korzystaniem z zasobów internetowych (odpowiedzialność, uczciwość, poszanowanie cudzej własności) • przestrzega praw autorskich dotyczących zasobów Internetu • opisuje źródła internetowe

Zakres	WYMAGANIA NA OCENĘ ROCZNA				
	dopuszczającą	dostateczną	dobrą	bardzo dobrą	celującą
	UCZEŃ:				
KSZTAŁCENIE LITERACKIE I KULTUROWE	<ul style="list-style-type: none"> wypowiada się na temat świata przedstawionego utworu wymienia prawdopodobne elementy świata przedstawionego rozpoznaje czytany utwór jako baśń, mit, legendę, dziennik, pamiętnik, powieść detektywistyczną i podróżniczą wskazuje tytuł, podtytuł, puentę utworu, punkt kulminacyjny w opowiadaniu rozpoznaje wers, zwrotkę i refren, wskazuje rymy w wierszu wyodrębnia wydarzenia fabuły i ustala ich kolejność zna pojęcie dialog, wyszukuje wypowiedzi bohaterów tekstu wskazuje w tekście bohatera głównego, pierwszoplanowego, drugoplanowego, tytułowego określa tematykę utworu nazywa swoje reakcje czytelnicze odbiera teksty kultury na poziomie dosłownym wypowiada się na temat 	<ul style="list-style-type: none"> omawia wybrane elementy świata przedstawionego utworu wypowiada się na temat obrazów poetyckich w wierszach odróżnia fikcję literacką od rzeczywistości wymienia nieprawdopodobne elementy świata przedstawionego wskazuje cechy gatunkowe baśni, mitu, legendy, dziennika, pamiętnika rozpoznaje w tekście niektóre epitety, porównania, przenośnie, wyrazy dźwiękonaśladowcze, apostrofy nadaje tytuły, śródtytuły wybranym częściom utworu odróżnia wiersz rymowany od wiersza bez rymów omawia wydarzenia fabuły, używa pojęć wątek i akcja objaśnia pojęcie dialog omawia cechy bohatera, narratora, podmiotu lirycznego odróżnia narratora pierwszoosobowego od 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje wybrane elementy świata przedstawionego w różnych utworach analizuje i interpretuje obrazy poetyckie w czytanych utworach odróżnia fikcję filmową od rzeczywistości wypowiada się na temat fantastyki w baśniach, mitach i legendach wymienia cechy charakterystyczne różnych gatunków literackich omawia funkcję mitów i legend wskazuje w tekście literackim epitety, porównania, przenośnie, wyrazy dźwiękonaśladowcze, apostrofy dostrzega funkcję tytułu, podtytułu, puenty, punktu kulminacyjnego jako elementu konstrukcyjnego utworu określa wers, zwrotkę, refren, rymy, liczbę sylab w wersie jako elementy rytmizujące wypowiedź analizuje przebieg zdarzeń w ujęciu przyczynowo-skutkowym określa motywy działania bohatera 	<ul style="list-style-type: none"> funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę na temat świata przedstawionego podczas analizy tekstów wypowiada się na temat elementów fantastycznych w utworach współczesnych wskazuje różnice między elementami świata przedstawionego mitu, legendy, baśni funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o cechach gatunkowych utworów w ich analizie i interpretacji objaśnia funkcje językowych środków stylistycznych w czytanych utworach analizuje wpływ tytułu, podtytułu, puenty na interpretację tekstu używa funkcjonalnie pojęć wiersz rymowany, bezrymowy oraz rymy i rytm podczas analizy wiersza stosuje bogate słownictwo określające następstwo zdarzeń omawia sposób zapisu dialogu w tekście charakteryzuje bohatera, podmiot liryczny i narratora w czytanych utworach wykorzystuje funkcjonalnie wiedzę o różnych typach 	<ul style="list-style-type: none"> interpretuje teksty poetyckie na poziomie metaforycznym podczas analizy utworów odwołuje się do różnych kontekstów literackich i kulturowych dostrzega symboliczne treści w utworach literackich i plastycznych stawia pytania problemowe w odniesieniu do odbieranych tekstów dostrzega i objaśnia związki między warstwą językową, brzmieniową a semantyczną utworów poetyckich w sposób przemyślany komentuje zachowania bohaterów, uwzględniając przy tym motywy ich działania oraz kontekst sytuacyjny kreatywnie wykorzystuje posiadaną wiedzę i umiejętności w sytuacjach problemowych dotyczących odbioru tekstów kultury

	<p>sytuacji bohaterów literackich i filmowych, wybranych zagadnień i znaczeń utworu</p> <ul style="list-style-type: none"> • podejmuje próbę interpretacji tekstów • wypowiada się na temat postaci literackiej, wskazuje pozytywne i negatywne cechy bohatera • rozpoznaje tekst literacki, artykuł prasowy • wyszukuje w tekście informacje wyrażone wprost • określa temat tekstu • używa pojęcia przesłanie w odniesieniu do legendy i mitu • wskazuje określenia opisujące i oceniające • rozpoznaje czytany utwór jako komiks • odróżnia dzieło literackie od filmu i spektaklu teatralnego, film od programu informacyjnego • posługuje się terminami: lalki, kostium, rekwizyty, dekoracja w kontekście widowiska teatralnego • posługuje się pojęciami związanymi z filmem: aktor, reżyser, scenariusz filmowy • zna pojęcie adaptacja utworu literackiego • dokonuje odczytania 	<p>narratora trzecioosobowego</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia tematykę utworu • objaśnia pojęcie wątek • opisuje wrażenia towarzyszące odbiorowi tekstów literackich • rozumie proste przenośne znaczenia w tekstach • określa doświadczenia i sytuację bohaterów literackich oraz filmowych • przedstawia własne rozumienie utworu • wykorzystuje w interpretacji tekstów własne doświadczenia • wyraża opinię na temat bohaterów i zdarzeń • rozróżnia pozytywne i negatywne zachowania bohaterów literackich • rozpoznaje tekst informacyjny • wymienia cechy artykułu prasowego • odczytuje informacje wyrażone wprost • wyciąga wnioski z tekstu • odczytuje przesłanie niektórych legend i mitów • wyodrębnia w tekście cząstki kompozycyjne • odróżnia określenia opisujące od oceniających • wskazuje charakterystyczne cechy komiksu • rozpoznaje różne teksty kultury 	<ul style="list-style-type: none"> • objaśnia funkcję różnych typów narracji w tekście • prezentuje swój pogląd na temat bohatera głównego • określa problematykę utworu • używa funkcjonalnie pojęcia wątek • opisuje wrażenia towarzyszące odbiorowi różnych tekstów kultury • odczytuje przenośne sensy utworów opartych na nieskomplikowanych konstrukcjach • zestawia sytuację bohaterów literackich z własnymi doświadczeniami • uzasadnia swoje rozumienie utworu • wykorzystuje w interpretacji tekstów znajomość innych utworów literackich • ocenia bohatera literackiego • zestawia wartości i ich przeciwieństwa w utworach na zasadzie kontrastu • odróżnia tekst literacki od informacyjnego • odróżnia tekst prasowy od literackiego • dostrzega w tekście treści wyrażone wprost i pośrednio • określa główną myśl tekstu • odczytuje przesłania legend i mitów • nazywa tworzywo przekazów audiowizualnych (ruchome obrazy, dźwięk) • nazywa tworzywo przekazów audiowizualnych 	<p>narracji w analizie tekstu</p> <ul style="list-style-type: none"> • posługuje się argumentami, wyrażając swój stosunek do postaci głównej w utworze • omawia problematykę utworu • wskazuje różne wątki w utworze • opisuje emocje towarzyszące odbiorowi różnych tekstów kultury • funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę do objaśnienia przenośnych znaczeń w tekstach • wykorzystuje w interpretacji tekstów wiedzę o różnych tekstach kultury • posługuje się argumentami, wyrażając swój stosunek do bohaterów i sytuacji • odczytuje wartości i antywartości wpisane w teksty kultury • określa funkcje tekstu literackiego i informacyjnego, prasowego • odczytuje treści wyrażone wprost i pośrednio • analizuje i interpretuje główną myśl tekstu • formułuje samodzielnie przesłanie legendy i mitu • omawia relacje między częściami wypowiedzi • charakteryzuje komiks jako tekst kultury • objaśnia swoistość tekstów 	<ul style="list-style-type: none"> • wyraża opinie na temat tekstów literackich i innych tekstów kultury, trafnie dobierając argumenty na poparcie swojego stanowiska • ma szerokie kompetencje w zakresie odbioru różnych tekstów kultury
--	--	---	--	---	--

	<p>tekstów przez przekład intersemiotyczny, posługując się konwencją realistyczną (np. ilustracja)</p> <ul style="list-style-type: none"> • z uwagą odbiera filmy, spektakle teatralne, słuchowiska, programy radiowe i telewizyjne, zwłaszcza adresowane do dzieci i młodzieży 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje środki artystycznego wyrazu charakterystyczne dla literatury, filmu, teatru • wie, jak zbudowany jest scenariusz filmowy • rozpoznaje wybrane gatunki filmowe • objaśnia pojęcie adaptacja utworu w odniesieniu do wybranych dzieł filmowych • porównuje treści tekstów kultury z rzeczywistością znaną mu z własnego doświadczenia • dokonuje odczytania tekstów przez przekład intersemiotyczny, posługując się bardziej złożoną konwencją realistyczną (np. komiks) • świadomie odbiera filmy, spektakle teatralne, słuchowiska, programy radiowe i telewizyjne, zwłaszcza adresowane do dzieci i młodzieży 	<p>(ruchome obrazy, dźwięk)</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyodrębni różne elementy składające się na widowisko teatralne • posługuje się ze zrozumieniem terminami związanymi ze sztuką filmową • wskazuje różnice między tekstem literackim a jego adaptacją • komentuje treści tekstów kultury w odniesieniu do własnego doświadczenia • dokonuje odczytania tekstów przez przekład intersemiotyczny, posługując się konwencją symboliczną (np. plakat, kolaż) • wykorzystuje wiedzę na temat tekstów kultury, odbierając filmy, spektakle teatralne, słuchowiska, programy radiowe i telewizyjne, zwłaszcza adresowane do dzieci i młodzieży 	<p>kultury przynależnych do literatury, teatru, filmu, muzyki, sztuk plastycznych i audiowizualnych</p> <ul style="list-style-type: none"> • określa właściwości i funkcje różnych elementów dzieła filmowego • wskazuje różnice pomiędzy tekstem literackim a jego adaptacją sceniczną i radiową • aktywnie odbiera filmy, spektakle teatralne, słuchowiska, programy radiowe i telewizyjne, zwłaszcza adresowane do dzieci i młodzieży 	
KSZTAŁCENIE JEZYKOWE	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje w wypowiedziach rzeczowniki, czasowniki, przymiotniki, przysłówki • rozpoznaje odmienne części mowy • rozpoznaje formy bezokolicznika • rozpoznaje w tekście formy przypadków, liczby, osoby, czasu, 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje w tekście liczebniki oraz przyimki • rozpoznaje nieodmienne części mowy • dostrzega rolę czasownika w wypowiedzi • rozpoznaje w tekście formy przypadków, liczby, rodzaju gramatycznego odpowiednio: 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje różnice między różnymi częściami mowy • odróżnia części mowy odmienne od nieodmiennych • rozumie funkcję bezokolicznika • oddziela temat fleksyjny od końcówki • poprawnie i celowo stosuje formy strony czynnej i biernej czasownika 	<ul style="list-style-type: none"> • określa funkcje różnych części mowy w wypowiedzeniu • wykorzystuje wiedzę o odmiennych i nieodmiennych częściach mowy, o osobowych i nieosobowych formach czasownika w wypowiedziach • określa funkcje różnych 	<ul style="list-style-type: none"> • świadomie i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę i umiejętności językowe w zakresie słownictwa, składni, fleksji i fonetyki • swobodnie stosuje wiedzę na temat budowy wypowiedzeń i budowy tekstu

	<p>rodzaju gramatycznego odpowiednio: rzeczownika, czasownika</p> <ul style="list-style-type: none"> wyszukuje i wskazuje w tekście czasowniki w stronie czynnej i w stronie biernej stara się przestrzegać poprawności gramatycznej wyrazów odmianowych używa przymiotników i przysłówków we właściwych kontekstach wskazuje wyrazy nadrzędne i podrzędne w związkach wyrazowych, nazywa niektóre typy związków wyrazowych rozpoznaje wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące odróżnia zdanie pojedyncze rozwinięte i nierozwinięte zna pojęcia zdanie pojedyncze i zdanie złożone, przekształca zdania złożone w pojedyncze i odwrotnie rozpoznaje wersję mówioną i pisaną języka wie, w jakich sytuacjach używa się oficjalnej, a w jakich nieoficjalnej odmiany polszczyzny rozumie dosłowne 	<p>przymiotnika i liczebnika</p> <ul style="list-style-type: none"> przekształca konstrukcję strony czynnej i biernej czasownika i odwrotnie przestrzega poprawności gramatycznej wyrazów odmianowych, tworząc wypowiedzi o nieskomplikowanej strukturze językowej rozumie rolę przymiotników i przysłówków w opisie świata rozpoznaje podmiot, orzeczenie, przydawkę, dopełnienie i okolicznik w zdaniu objaśnia pojęcia związek zgody, związek rzędu, związek przynależności, wie, jakie części mowy występują najczęściej w związkach wyrazowych różnych typów używa celowo wypowiedzi oznajmujących, pytających i rozkazujących rozpoznaje w tekście zdanie pojedyncze rozwinięte i nierozwinięte, zdanie pojedyncze i złożone, odróżnia zdanie i wypowiedzenie bez osobowej formy czasownika przekształca konstrukcje 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje poprawne formy gramatyczne wyrazów odmianowych uwzględnia w wypowiedziach różne natężenie cech i właściwości rozpoznaje funkcje składniowe orzeczenia, podmiotu, przydawki, dopełnienia i okolicznika w zdaniu używa ze zrozumieniem pojęć związek zgody, związek rzędu, związek przynależności, odróżnia różne typy związków wyrazowych używa wypowiedzi wykrzyknikowych ze świadomością ich funkcji rozpoznaje równoważnik zdania, określa typy zdań złożonych współrzędnie wskazuje główne cechy języka mówionego i pisanego posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą polszczyzny ze świadomością różnicowania tych form rozpoznaje wyrazy wieloznaczne używa różnych związków frazeologicznych w wypowiedziach ustnych i pisemnych posługuje się pozawerbalnymi środkami 	<p>form gramatycznych odmianowych części mowy w wypowiedzeniu</p> <ul style="list-style-type: none"> używa form strony biernej i czynnej czasownika dla uzyskania jednoznaczności treści wypowiedzi używa we właściwych kontekstach przymiotników i przysłówków o różnych natężeniach cechy wyjaśnia funkcję orzeczenia, podmiotu, przydawki, dopełnienia i okolicznika w zdaniu używa funkcjonalnie nazw wszystkich typów związków wyrazowych podczas analizy składniowej zdań wykorzystuje wiedzę o różnych typach wypowiedzi ze względu na cel wypowiedzi określa funkcję zdań współrzędnie złożonych różnego typu wykorzystuje wiedzę i umiejętności w zakresie przekształceń składniowych w wypowiedziach ustnych i pisemnych posługuje się wersją mówioną i pisaną języka zna i stosuje formy grzecznościowe używane w oficjalnej i nieoficjalnej odmianie polszczyzny świadomie wykorzystuje wyrazy o przenośnych 	<p>w wypowiedziach ustnych i pisemnych</p> <ul style="list-style-type: none"> funkcjonalnie wykorzystuje werbalne i pozawerbalne środki wyrazu swobodnie wykorzystuje wiedzę o języku jako narzędziu skutecznej komunikacji przestrzega zasad poprawności językowej oraz zasad etykiety językowej w każdej sytuacji komunikacyjnej świadomie i funkcjonalnie wykorzystuje synonimy, frazeologizmy w celu wzbogacenia warstwy językowej wypowiedzi
--	--	---	--	--	---

	<p>i proste przerośne znaczenia wyrazów w wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Źwiadomie tworzy wypowiedzi wyrażające różne intencje • używa ze zrozumieniem pojęć synonim, wyraz bliskoznaczny • w sposób logiczny i spójny wypowiada się na tematy związane z otaczającą rzeczywistością • rozumie, że tekst jest komunikatem • zna pojęcia nadawca i odbiorca wypowiedzi, posługuje się nimi w odniesieniu do różnych sytuacji codziennych • określa sytuację komunikacyjną • rozpoznaje komunikaty wyrażane za pomocą gestów i mimiki • zna pojęcia głoska, litera, sylaba • zna pojęcie etykieta językowa i stara się stosować jej zasady • zna reguły pisowni: rz, ź, ó, u, h, ch, nie z poznanymi częściami mowy, wielką i małą literą, przyimków i wyrażen przyimkowych, - ą i ę oraz -em i -om, zakończeń -i, -ii,-ji 	<p>składniowe – zdania w równoważniki zdań i odwrotnie</p> <ul style="list-style-type: none"> • objaśnia, czym się różni wersja mówiona języka od wersji pisanej • posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą polszczyzny • odróżnia znaczenia dosłowne wyrazów od znaczeń przerośnych • używa stałych związków wyrazowych ze zrozumieniem i świadomością celu • stosuje różne typy wypowiedzeń w zależności od zamierzonego celu wypowiedzi • identyfikuje nadawcę wypowiedzi • rozumie wpływ sytuacji komunikacyjnej na kształt wypowiedzi • rozpoznaje i nazywa uczucia wyrażane za pomocą postawy ciała • objaśnia różnicę między głoską a literą • stosuje zasady etykiety językowej w sytuacjach codziennych • stara się przestrzegać poprawności ortograficznej w zakresie pisowni: rz, ź, ó, u, h, ch, nie z poznanymi częściami 	<p>komunikowania się stosownie do okoliczności i celu wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Źwiadomie zastępuje powtarzające się wyrazy ich synonimami • identyfikuje i opisuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi lirycznej • dostosowuje sposób wyrażania się i zachowania do sytuacji komunikacyjnej • rozpoznaje znaczenie różnych niewerbalnych środków komunikacji • określa funkcje głosek, liter, sylab • przestrzega zasad etykiety językowej wymaganych w korespondencji • stosuje w większości wyrazów zasady pisowni: rz, ź, ó, u, h, ch, nie z poznanymi częściami mowy, wielką i małą literą, przyimków i wyrażen przyimkowych, ą i ę oraz -em i -om, zakończeń -i, -ii,-ji, zasady oznaczania spółgłosek dźwięcznych i bezdźwięcznych • stosuje w większości wypowiedzeń poznane zasady użycia przecinka w zdaniu pojedynczym i złożonym 	<p>znaczeniach do tworzenia własnych wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • używa poprawnie i celowo różnych związków frazeologicznych w wypowiedziach ustnych i pisemnych • podkreśla intencje wypowiedzi pozawerbalnymi środkami porozumiewania się • stosuje synonimy w celu wzbogacenia językowego wypowiedzi, uzyskania spójności tekstu • wykorzystuje wiedzę o różnych typach komunikatów • posługuje się terminami nadawca i odbiorca wypowiedzi podczas odbioru tekstów kultury • wykorzystuje wiedzę o głosekach, literach i sylabach w analizie warstwy brzmieniowej tekstów • przestrzega zasad etykiety językowej podczas komunikacji za pomocą narzędzi nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych • stosuje we wszystkich wyrazach reguły pisowni: rz, ź, ó, u, h, ch, nie z rzeczownikami, przymiotnikami, czasownikami, liczebnikami 	
--	---	---	--	---	--

	<ul style="list-style-type: none"> zna wybrane zasady dotyczące oznaczania spółgłosek dźwięcznych i bezdźwięcznych zamyka wypowiedzenia kropką, znakiem zapytania lub wykrzyknikiem 	<p>mowy, wielką i małą literą, przymków i wyrażeń przymkowych, -ą i ę oraz -em i -om, zakończeń -i, -ii,-ji,</p> <ul style="list-style-type: none"> stosuje poprawnie kropkę, znak zapytania lub wykrzyknik na końcu wypowiedzeń, zna zasady dotyczące użycia przecinka w zdaniach pojedynczych i złożonych 		<p>i przysłówkami, wielką i małą literą, przymków i wyrażeń przymkowych, ą i ę oraz -em i -om, zakończeń -i, -ii,-ji, reguły oznaczania spółgłosek dźwięcznych i bezdźwięcznych</p> <ul style="list-style-type: none"> stosuje we wszystkich wypowiedzeniach poznane zasady użycia przecinka w zdaniu pojedynczym i złożonym 	
TWORZENIE WYPOWIEDZI	<ul style="list-style-type: none"> udziela poprawnych i logicznych odpowiedzi na pytania słucha z uwagą uczestników rozmowy, mówi na temat, uczestnicząc w rozmowie rozpoznaje argumenty w wypowiedzi tworzy logiczne i w przeważającej części uporządkowane wypowiedzi tworzy wg podanego wzoru wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: opowiadanie, opis, list, sprawozdanie, dedykacja, zaproszenie, podziękowanie, ogłoszenie, charakterystyka recytuje ze zrozumieniem tekst poetycki lub fragment prozy sporządza wg podanego 	<ul style="list-style-type: none"> krótko wypowiada się na podany temat związany z otaczającą rzeczywistością włącza się do rozmowy w kulturalny sposób posługuje się argumentami w rozmowie zna pojęcie akapit i rozumie jego funkcję w wypowiedzi tworzy samodzielnie wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: opowiadanie, opis, list, sprawozdanie, dedykacja, zaproszenie, podziękowanie, ogłoszenie, charakterystyka artykułuje prawidłowo głoski podczas recytacji, dostosowuje tempo recytacji do treści utworu sporządza samodzielnie 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiada się logicznie na tematy związane z poznаныmi tekstami kultury rozpoznaje argumenty odnoszące się do faktów, logiki oraz odnoszące się do emocji tworzy wypowiedzi o właściwej kompozycji i układzie graficznym dokonuje selekcji informacji tworzy poprawne językowo, spójne, zgodne z cechami kompozycyjnymi wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: opowiadanie, opis, list, sprawozdanie, dedykacja, zaproszenie, podziękowanie, ogłoszenie, charakterystyka recytuje tekst z odpowiednią intonacją, dykcją i napięciem emocjonalnym stosuje jednolitą formę wypowiedzeń w zapisie planu ramowego 	<ul style="list-style-type: none"> świadomie porządkuje i komponuje treść swoich wypowiedzi prezentuje własne stanowisko w rozmowie używa przemyślanych argumentów na poparcie swojego stanowiska tworzy semantycznie pełne i bogate językowo wypowiedzi tworzy bogate językowo wypowiedzi w różnych formach gatunkowych, stosuje funkcjonalnie różne środki językowe głosowo interpretuje tekst dba o zwięzłość wypowiedzi w zapisie planu ramowego i szczegółowego funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o różnych formach notatek opowiada o treści, problematyce i formie poznanych tekstów kultury 	<ul style="list-style-type: none"> pisze bezbłędne językowo, oryginalne pod względem treści i stylu różne formy wypowiedzi swobodnie posługuje się werbalnymi i pozawerbalnymi środkami wyrazu w wypowiedziach ustnych operuje bogatym słownictwem z różnych kręgów tematycznych w sposób szczególnie dba o poprawność ortograficzną, interpunkcyjną, fleksyjną i składniową wypowiedzi zapisuje teksty w sposób przejrzysty z wielką dbałością o stronę graficzną

	<p>wzoru odtwórczy plan wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • redaguje wg podanego wzoru proste notatki w różnych formach • opowiada o treści przeczytanych utworów • wie, że współczesne komunikaty (SMS, e-mail) muszą być poprawne pod względem językowym i ortograficznym • tworzy wg podanego wzoru opowiadania na temat dalszych losów bohatera tekstu • podejmuje próby redagowania scenariusza 	<p>odtwórczy plan ramowy i szczegółowy wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • tworzy samodzielnie prostą notatkę w formie tabeli, kilkudzaniowej wypowiedzi, planu • omawia problematykę przeczytanych utworów • tworzy samodzielnie opowiadania na tematy związane z treścią poznanych utworów • pisze scenariusz filmowy, korzystając z rad zamieszczonych w podręczniku • stosuje zwroty grzecznościowe w wypowiedziach ustnych i pisemnych 	<p>i szczegółowego</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozplanowuje kompozycję układu treści w notatce • tworzy poprawne językowo, spójne, zgodne z cechami kompozycyjnymi opowiadania na podstawie tekstu • samodzielnie pisze scenariusz filmowy na podstawie fragmentów lektury 	<ul style="list-style-type: none"> • zna i stosuje zasady netykiety w komunikacji internetowej • tworzy bogate językowo wypowiedzi w różnych formach gatunkowych inspirowane treścią poznanych utworów • pisze scenariusz filmowy na podstawie własnych pomysłów • funkcjonalnie i twórczo wykorzystuje wiedzę o języku w tworzonych wypowiedziach 	<p>i podział logiczny w formie akapitów</p> <ul style="list-style-type: none"> • tworzy prezentacje multimedialne
SAMOKSZTAŁCENIE	<ul style="list-style-type: none"> • czytając głośno, uwzględnia różne znaki interpunkcyjne • korzysta z różnych źródeł informacji (np. książki, edukacyjne programy telewizyjne, strony internetowe), z zasobów szkolnej biblioteki • korzysta ze słownika ortograficznego, potrafi odnaleźć wskazane hasło w encyklopedii • podejmuje próbę oceny prawdziwości informacji uzyskanych z Internetu • korzysta z Internetu w celach edukacyjnych • czyta większość 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta płynnie tekst, podkreślając głosem ważne słowa • porządkuje według własnego pomysłu uzyskane informacje • zna zasady korzystania z zasobów bibliotecznych • wyszukuje hasła w encyklopedii • ocenia przydatność uzyskanych informacji • rozwija umiejętności efektywnego korzystania z zasobów Internetu • czyta większość wymaganych lektur w całości i analizuje ich świat przedstawiony 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta tekst, stosując odpowiednie tempo i intonację w zależności od treści • selekcjonuje informacje w celu wykorzystania ich w różnych sytuacjach • korzysta z zasobów bibliotek on-line, ze słownika wyrazów bliskoznacznych, z informacji zawartych w encyklopedii • konfrontuje ze sobą informacje uzyskane z różnych źródeł, szczególnie internetowych • zna wybrane zasady netykiety i przestrzega ich • czyta wszystkie wymagane 	<ul style="list-style-type: none"> • czytając głośno, przekazuje intencję tekstu • gromadzi dane w sposób uporządkowany i zapewniający łatwy dostęp do potrzebnych informacji • funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę na temat zasobów bibliotecznych w docieraniu do informacji • określa funkcje słowników • korzysta ze słowników on-line • krytycznie ocenia i weryfikuje informacje uzyskane z różnych źródeł • postrzega nowoczesne technologie informacyjne jako narzędzia do 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje narzędzia TIK (np. smartfon, tablet) do zapisywania i katalogowania informacji • wykorzystuje programy, aplikacje i gry edukacyjne do samodzielnej nauki języka polskiego • zwraca uwagę na aspekty moralne związane z korzystaniem z zasobów internetowych (odpowiedzialność, uczciwość,

	wymaganych lektur przynajmniej we fragmentach i analizuje podstawowe elementy ich świata przedstawionego		lektury w całości i interpretuje wybrane wątki	rozwijania i prezentowania własnych zainteresowań <ul style="list-style-type: none"> • czyta wszystkie wymagane lektury w całości i interpretuje je w połączeniu z kontekstami 	poszanowanie cudzej własności) <ul style="list-style-type: none"> • przestrzega praw autorskich dotyczących zasobów Internetu • opisuje źródła internetowe
--	--	--	--	---	--